

elte | ppk

**Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar**

**Egészségfejlesztési és
Sporttudományi Intézet**

IV. SPORT – TUDOMÁNY – EGÉSZSÉG

COVID 2.0

KONFERENCIA

ABSZTRAKT KÖTET

ELTE PPK ESI

2021

BUDAPEST

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Egészségfejlesztési és
Sporttudományi Intézet

A KONFERENCIA RENDEZŐJE:

*EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR
EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI INTÉZET*

KONFERENCIA TÁMOGATÓI:

*EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR
KÖZÉP-KELET-EURÓPAI REKREÁCIÓS TÁRSASÁG (KERT)*

A KONFERENCIA IDŐPONTJA:

2021. november 10.

AZ ABSZTRAKT KÖTET SZERKESZTŐI:

*Gósi Zsuzsanna
Boros Szilvia
Magyar Márton*

AZ ABSZTRAKT KÖTET LEKTORAI:

*Gósi Zsuzsanna
Magyar Márton*

Kiadó:

©Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Minden jog fenntartva.
1075 Budapest, Kazinczy u. 23-27.

Honlap: <https://esi.ppk.elte.hu/>

ISBN: 978-963-489-408-7

TARTALOMJEGYZÉK

A konferencia programja	5
Covid19 – tanári és hallgatói reflexiók	7
Bárdos György	
Sportszakos hallgatók életmódjellemezőinek változása a Covid19 pandémia hatására	8
Patakiné Bősze Júlia, Boros Szilvia	
Tartásjavítás-tartáshanyatlás	9
Szigethy Mónika, Nagyvárad Katalin, H. Ekler Judit, Ihász Ferenc	
Online? Edzés? Tapasztalatok egy kutatásból	11
Kisszel Viktória, Magyar Márton	
A jelenléti oktatás mellett, van-e igény az online testnevelésre? Az ELTE hallgatóinak motivációs vizsgálata	13
Kovács Katalin, Novák Ágnes	
A testi tudatosság kétlépcsős vizsgálata a koronavírus második hulláma előtt és alatt	15
Vig Luca, Ferentzi Eszter, Köteles Ferenc	
A Covid19 világjárvány hatásainak vizsgálata a hivatásos sport szponzorációs piacán	17
Tóth Dávid Zoltán	
Covid-hatás a labdarúgó Superliga vajúzó születése körül	19
Kassay Lili Andrea, Gósi Zsuzsanna	
Covid-hatások a filmnézési szokásokra – Egy kutatás tapasztalatai	21
Reiner Zsófia, Magyar Márton	

Lakossági sportfejlesztési igények és elvárások egy kistelepülésen	23
Bukta Zsuzsanna	
A sportiskolai rendszer szabályozási anomáliái	24
Lehmann László	
Kiemelt sportakadémia kollégiumának működtetése a Covid-járvány korlátozásainak tükrében	26
Lukács Anikó, Gósi Zsuzsanna, Rátgéber László	
A kézilabda versenyrendszere a pandémia árnyékában	27
Kovács István Attila, Gósi Zsuzsanna	
Színek imaginációja a Covid19 időszak árnyékában	29
Alpay, Merve, Ábel Krisztina	
Gazdasági tárgyak online oktatása a sportszervező képzésen	31
Gósi Zsuzsanna, Kassay Lili Andrea	
Tanulmánykötetek	32

Az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézete (ESI)
tisztelttel meghívja Önt a

IV. SPORT – TUDOMÁNY – EGÉSZSÉG COVID 2.0

című konferenciára

időpont: 2021. november 10. (szerda) 14:00–18:00

helyszín: Online (ZOOM)

P R O G R A M

14:00 Megnyitó, bevezető előadás

Dr. habil. Boros Szilvia, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet,
intézetigazgató docens

A Covid-19 – tanári és hallgatói reflexiók

Dr. Bárdos György professor emeritus, az MTA doktora,
ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

14:25 Aktualitások a doppingellenes harcban a Covid-19 világjárvány árnyékában

Dr. Tiszeker Ágnes, Magyar Antidopping Csoport, ügyvezető igazgató

15:00 Sportszakos hallgatók életmódjellemezőinek változása a Covid-19 pandémia hatására

Patakiné Dr. Bősze Júlia, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, adjunktus

Dr. habil. Boros Szilvia, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, docens

15:15 Tartásjavítás – tartás hanyatlás

Szigethy Mónika, ELTE PPK Sporttudományi Intézet – Szombathely, tanársegéd

Dr. Nagyvárad Katalin, ELTE PPK Sporttudományi Intézet – Szombathely, adjunktus

Dr. habil. H. Ekler Judit, ELTE PPK Sporttudományi Intézet – Szombathely, intézetigazgató docens

prof. Dr. Ihász Ferenc, ELTE PPK Sporttudományi Intézet – Szombathely, egyetemi tanár

15:30 Online? Edzés? Tapasztalatok egy kutatásból

Kissel Viktória, ELTE PPK Sport- és rekreációs szervezés BSc alapszak, III. évfolyam

Dr. Magyar Márton, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, adjunktus

15:45 A jelenléti oktatás mellett, van-e igény az online testnevelésre?

Az ELTE hallgatóinak motivációs vizsgálata

Dr. Kovács Katalin, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, docens

Novák Ágnes, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, testnevelő

16:00 A testi tudatosság kétlépcsős vizsgálata a koronavírus második hulláma előtt és alatt

Vig Luca, ELTE PPK Pszichológiai Doktori Iskola

Dr. Ferentzi Eszter, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, adjunktus

prof. Dr. Köteles Ferenc, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, egyetemi tanár

16:15 A Covid-19 világjárvány hatásainak vizsgálata a hivatásos sport szponzorációs piacon

Tóth Dávid Zoltán, ELTE PPK Sporttudományi Intézet - Szombathely, tanársegéd

ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskola

16:30 Covid-hatás a labdarúgó Superliga vajúzó születése körül

Dr. Kassay Lili Andrea, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, docens

Dr. habil. Gósi Zsuzsanna, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, docens

16:45 Covid-hatások a filmnézési szokásokra – Egy kutatás tapasztalatai

Reiner Zsófia, ELTE PPK Sport- és rekreációs szervezés BSc alapszak, III. évfolyam

Dr. Magyar Márton, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, adjunktus

17:00 Lakossági sportfejlesztési igények és elvárások egy kistérségen

Dr. Bukta Zsuzsanna, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, adjunktus

17:15 A sportiskolai rendszer szabályozási anomáliái

Lehmann László, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, mestertanár

17:30 Kiemelt sportakadémia kollégiumának működtetése a Covid-járvány korlátozásainak tükrében

Lukács Anikó, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, testnevelő

ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskola

Dr. habil. Gósi Zsuzsanna, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, docens

Dr. habil. Rátgéber László, PTE ETK Edzéstudományi Tanszék, tanszékvezető docens

17:45 A kézilabda versenyrendszere a pandémia árnyékában

Kovács István Attila, Szigetszentmiklósi Kézilabda Sport Kör, elnök

Dr. habil. Gósi Zsuzsanna, ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, docens

A rendezvény regisztrációköteles!

Regisztráció » https://elteppk.eu.qualtrics.com/jfe/form/SV_0r1MGPaXiAB3ip8

Regisztráció határideje: **2021. november 9. kedd 20:00 óra**

Szervező: ELTE PPK Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet – Budapest

1117 Budapest, Prielle Kornélia utca 47-49. IT Campus F épület, 3. emelet

- Szervezőbizottság elnöke: Dr. habil. Gósi Zsuzsanna
- Szervezőbizottság titkára: Dr. Magyar Márton

E-mail: magyar.marton@ppk.elte.hu

Covid19 – tanári és hallgatói reflexiók

Bárdos György

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

E-mail: bardos.gyorgy@ppk.elte.hu

Bevezetés

Noha egyre több cikk jelenik meg a Covid-19 járvány hatásairól, viszonylag kevés a szubjektív beszámoló azokról az életérzésekről, egyéni tapasztalatokról, amelyeket az oktatók és hallgatók átéltek a járvány első 3 szakaszában.

Anyag és módszerek

Ez a kis bevezető előadás erre vállalkozik, egy idősödő, emeritus oktató szemszögéből, saját tapasztalatokra, kollégáktól kapott információkra, illetve mesterszakos és doktorandusz hallgatókkal való kommunikációra építve.

Eredmények

Néhány nagyon jellemző fogalom, amelyek ebből a gyűjtésből emelkedtek ki: bezártság, izoláció, rosszkedv, csökkenő kommunikáció, kapcsolatok lazulása, fizikai leromlás, távoktatás jellemzői, oktatás elszemélytelenedése, munkakedv drasztikus romlása, tanulási hatékonyság jelentős csökkenése, jövőtől való félelem.

Következtetés

Nagyon fontos szempontnak tűnik az, hogy vajon hogyan, milyen mértékben és mintázatban valósítható meg a visszatérés a járvány lecsengése (???) után, visszaépíthetők-e, és milyen mértékben a járvány előtti állapotok.

Kulcsszavak: Covid-19; távoktatás; oktatók tapasztalatai; hallgatói vélemények

Sportszakos hallgatók életmódjellemzőinek változása a Covid19 pandémia hatására

Patakiné Bösze Júlia, Boros Szilvia

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

E-mail: bosze.julia@ppk.elte.hu

Bevezetés

A sporttudományi fókuszú folyóiratokban számos cikket találhatunk, melyben egyetemisták életmódjával foglalkoztak, de azok közül csak kevés van, amiben valamilyen média használat, vagy annak hatása is megjelenik.

Napjainkban az internetezés, a közösségi oldalak használatának relevanciája megkérdőjelezhetetlen. Ezen felületek talán még nagyobb hatást gyakorolnak az egyetemistákra a pandémia 2020. márciusi kezdete óta. Jelen vizsgálatban arra kerestük a választ, hogy vajon megváltoztak-e a vizsgált egyetemisták testalkattal, fizikai erőnléttel, táplálkozással, étrend-kiegészítéssel kapcsolatos jellemzői és ha igen, milyen mértékben.

Anyag és módszerek

Keresztmetszeti kérdőíves vizsgálatot végeztünk sportszakos hallgatók körében. Az 2018/2019-es (ELTE PPK KEB 2018/337 engedély számmal megvalósult) adatfelvétel (N=265) után megjelenő Covid19-pandémiára létrejött változásokat vettük szemügyre (n = 62; 40 férfi), a testtömeg-index, ideális testalkat, táplálkozás, étrend-kiegészítés, valamint a fizikai aktivitás, fizikai erőnlét vonatkozásában (ELTE PPK KEB 2021/404 engedély szám).

Eredmények

A válaszadók 39%-a esett át bizonyítottan Covid19 fertőzésen. A tünetek időbeli lefolyása széles skálán mozgott, 1-10 napig terjedt. A tünetek súlyosságát a fertőzöttek 9%-a ítélte maximálisan erősnek (10-ből 10-nek), és 52%-uk ítélte a lehető legenyhébbnek (10-ből 1-nek). A válaszadók 33%-a szerint nőtt, 23%-a szerint csökkent a fizikai aktivitása a pandémia óta. A megkérdezettek 44%-a jobban, 10%-a kevésbé figyel a táplálkozására. A testtömeg vonatkozásában növekedést írt le a válaszadók 30%-a. A hallgatók 41%-a izomerő növekedést tapasztalt a pandémia kirobbanása óta. A táplálkozás tekintetében a vizsgált hallgatók 25%-a eszik kevesebbet, emellett 46%-a szed több étrend-kiegészítőt.

Következtetés

A Covid19-pandémia óta a megkérdezett sportszakos egyetemisták jelentős aránya tapasztalt változást a fizikai aktivitásban, izomerőben, táplálkozásban, étrend-kiegészítésben. További adatgyűjtés szükséges a kapott eredmények összefüggéseinek vizsgálatához.

Kulcsszavak: sportszakos egyetemisták, életmódváltozás, Covid19

Tartásjavítás-tartáshanyatlás

Szigethy Mónika^{1,2}, Nagyvárad Katalin¹, H. Ekler Judit¹, Ihász Ferenc¹

¹ ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Sporttudományi Intézet – Szombathely

² ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola

E-mail: szigethy.monika@ppk.elte.hu

Bevezetés

Amikor elérkezik a pubertáskor, a gyerekek csontozata hirtelen növekedésnek indul. Az izmok ezt az ugrásszerű növekedést nem tudják követni, így ideiglenesen relatív izomgyengeség alakulhat ki., mert a törzs- és hátizmok teherbíró képessége csökken. Az izomegyensúly felbomlásának következtében biomechanikai állapotuk is megváltozhat (Stokes, 2007) és kialakulnak a gerinc különböző elváltozásai. Az eltelt 14 év során hazánkban 26,8%-kal nőtt azon gyermekek száma, akik gerincbetegségekkel küzdenek (KSH, 2019).

Intervenciós programunkkal a tartásjavítás fontosságára szeretnénk rávilágítani.

Anyag és módszerek

Kutatásunkba a Szombathelyi Neumann János Általános Iskola 7. évfolyamát vontuk be (N=63, 13,5±1 év). Vizsgálatunk során az Idiag M360 Spinal Mouse-t használtuk a gerinc fiziológias görbületeinek és funkcionális működésének vizsgálatára. Az eszköz segítségével állásban, előre hajlásban, és a Matthiass teszt elvégzése után mértük le a gyermekek gerincét.

Az eredmények elemzése után kiválasztottuk az intervencióban részt vevő tanulókat, akikkel 4 hónapon át, heti 3x45 percben végeztünk tartásjavítás céljából mobilizáló, nyújtó- és erősítő hatású gyakorlatokat.

Az intervenciós program befejezése után újra elvégeztük a méréseket, ellenőrzéseket, majd a pandémia második hulláma után harmadszor is lemértük a változásokat, hogy kiderüljön, az otthon töltött két hónap milyen hatással volt az intervenciós programban részt vett gyerekek testtartására.

Eredmények

A Spinal Mouse eszközzel álló helyzetben végzett mérés során vizsgáltuk a gerinc egyes szegmensei közti fokbeli eltérést.

Szignifikáns különbséget találtunk az első két mérés közt a Th1/2, a Th2/3, a Th5/6, a Th10/11, a Th11/12, a Th12/L1, a L1/2, a L2/3, a L3/4 és a L5/S1 szegmensek fokbeli eltérésében a Matthiass teszt elvégzése utáni mérés során. A Th1/2, a Th2/3, a Th5/6, a Th10/11, a Th11/12 szegmensek esetében elmondható, hogy az 1. mérés során a kapott eredmények kívül estek a referenciatartomány értékein, a 2. mérés után belül voltak, tehát pozitív irányú változást sikerült elérnünk az intervenció során a tartásgyengeség tekintetében a gerinc háti szakaszának nagy részén.

Az ágyéki szakaszon látható szignifikáns változások a mobilizáló gyakorlatok alkalmazásának hatására történő ágyéki lordózis fejlődését láttatják.

A 3. mérés eredményeit összehasonlítva az első kettővel látszik, hogy a pandémia alatti karantén nem volt jó hatással az intervenció során elért eredményekre.

Következtetés

Bebizonyosodott, hogy már iskolás korban is szükséges a tartásjavító programok használata, melyek segítségével a megfelelő izomegyensúly és ezzel együtt a helyes testtartás kialakítását segítjük. Fontos továbbá ezen gyakorlatok folyamatos alkalmazása, hogy az időközben elért pozitív irányú változások hatásai hosszú távon is maradandóak legyenek. Kulcsfontosságú szerepe van ebben az órát vezető pedagógusnak, aki azonnal látja és javítja a hibás végrehajtást a fejlődés és a legeredményesebb munkavégzés érdekében.

Kulcsszavak: gerinc, testtartás vizsgálat, Spinal Mouse, Matthiass teszt, tartásjavítás, serdülőkor

Online? Edzés? Tapasztalatok egy kutatásból

Kiszel Viktória¹, Magyar Márton²

¹ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Sport- és rekreációs szervezés BSc-hallgató
– Budapest

²ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet
E-mail: kiszel.viki22@gmail.com

Bevezetés

A világjárványként elterjedt Covid19-fertőzés számos területen megváltoztatta mindennapjainkat, így a szabadidősport számos szférájában is éreztette (korlátozó) hatását. A fitnesztermi óratípusok, szabadidős edzésformák az elmúlt egy évtizedben jelentős fejlődésen estek át – a vírushelyzet óta egy újabb kifejezést használva: a fizikális, jelenléti térben. Emellett egy újabb szintér, az online platformok kínálta edzéslehetőségek nyíltak meg a sportolni vágyók előtt, amely alternatívája, ám nem helyettesítője lett a „valódi” edzésnek. Erre vonatkozó kutatások hiányában azt a célt tűztük ki magunk elé, hogy megvizsgáljuk az online edzés piacát hazánkban.

Anyag és módszerek

2021. március 23-án kutatást indítottunk a magyarországi online edzések kínálatát és keresletét illetően. A kínálati kutatást (N=112) az online keretek között elérhető óratípusok online elérhető információi körében tartalomelemzéssel végeztük, saját szempontrendszert felállítva.

A keresleti kutatást ELTE KEB-engedéllyel (2021/183) rendelkező, önálló fejlesztésű kérdőívvel végezzük.

A felmérés első szakaszában, azaz 2021. március 23. és 2021. május 20. közötti időszakra vonatkozóan 182 fő kitöltő válaszát dolgoztuk fel. A kérdőív ezután is aktív maradt, s 2021. október elejére már 217-re nőtt a válaszadók száma.

A keresleti kérdőív felmérte a „karantén időszak” során elérhető edzések formáját, azok megvalósításának lehetőségeit, módszereit. A 28 db kérdés közül 22 db magára az online edzésekre vonatkozott, 2 db kifejtős, szabadon megválaszolható kérdéssel; míg a többi esetben feleletválasztást biztosítottunk.

A kitöltők közül $N_1=177$ fő vett már részt valamilyen online edzésprogramon, így a kérdőív kiértékelése során csak az ő adataikat elemeztük.

Eredmények

A kérdőív főképp a felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok (18-25 év) körében terjedt el, így a legtöbb eredmény ebből a szegmensből érkezett.

Szintén domináns a női ($n_1=160$, 90,4%), valamint a vidéki ($n_2=119$, 67,2%) válaszadók aránya a vizsgált mintában.

A kapott válaszok alapján elmondható, hogy az aerobik és változatai, a különböző jóga típusok és az erősítő edzések voltak a legnépszerűbbek az online edzések között.

Ezek az óratípusok mind szinkrón, mind aszinkron formában elérhetőek voltak a karantén időszak során is, így hasonló arányban népszerű (volt) mindkét részvételi forma.

Ezek az órák legnagyobb arányban Facebook Live, YouTube és Zoom felületeken zajlottak / valósulnak meg.

Következtetés

A beérkezett válaszok alapján megállapítható, hogy bár nagy népszerűségnek örvendtek ezek a típusú órák, a legtöbben csak a kényszer miatt választották az online edzések valamely formáját, és visszatérve a jelenléti edzésekhez már nem szívesen folytatnák online.

Azonban a kitöltők a hátrányok mellett számos előnyt is nevesíteni tudtak az online edzések mellett, így idővel talán állandó kiegészítése is lehet a jelenlétben végzett edzéseknek.

Kulcsszavak: Covid19, online, edzés, platformok, órátípusok

A jelenléti oktatás mellett, van-e igény az online testnevelésre? Az ELTE hallgatóinak motivációs vizsgálata

Kovács Katalin, Novák Ágnes

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

E-mail: kovacs.katalin@ppk.elte.hu

Bevezetés, cél

Kutatások bizonyítják, hogy a mozgás pozitív hatással bír a testi és a szellemi egészségre. A rendszeres fizikai aktivitás elképzelhetetlen motiváció nélkül, ami kezdetben rövid távú, főként belső és külső tényezőkből ered, majd ezek a faktorok hozzájárulhatnak a hosszú távú elköteleződéshez. A szakirodalmak egyetértenek abban, hogy az örömforrás és az élmény az egyik legfontosabb belső motiváció.

Ebben és Brudzynski 2008-ban amerikai egyetemistákat vizsgáltak, akik az egészséges életmódot, a fittség és az egészség megőrzését, a stressz csökkentését, valamint az öröm és jó közérzet biztosítását jelölték meg leggyakrabban. A hallgatók 76,1%-a gondolta úgy, hogy a jövőben is meghatározó szerepet fog kapni a fizikai aktivitás az életükben.

Kilpatrick és mtsai (2005) ugyancsak egyetemisták motivációját elemezték és azt találták, hogy azoknak a hallgatóknak, akik nem versenyszerűen mozognak, a belső motivációjuk erősebb, mint versenyző társaiké és azon belül is a külső megjelenés, a stressz csökkentése és a súlyproblémák megelőzése álltak az élen.

Biber és társai (2013) szerint a Z generáció fizikai aktivitás iránti fő motivációi: egészséges életmód, képességek fejlesztése (valamiben tökéletesnek lenni), teljesítmény, nyelés (legyőzni másokat) és társadalmi érintkezés.

Tanulmányunk célja feltérképezni a szabadon választható jelenléti és online testnevelés kurzust felvett ELTE-s hallgatók motivációs hátterét, a mozgás iránti elkötelezettség érdekében.

Hipotézisek

Feltételeztük, hogy az egészséges életmód faktorai hangsúlyosan jelennek meg a hallgatók motivációjában mind a jelenléti-, mind az online kurzusoknál.

Feltételeztük, hogy a szociális elismertség és a versengés faktoroknál különbséget találunk a két kurzus hallgatói között.

Körülmények, módszerek

A kérdőív az általános adatok mellett rákérdezett a sportolói múltára, és tartalmazta az EMI-2 (Exercise Motivations Inventory-2) kérdőívet, ami 14 – elsődlegesen belső motivációs – faktort azonosít.

A 2021/22-es tanév őszi félév kezdetén 190 (férfi: 83) jelenléti és 279 (férfi: 79) online testnevelést felvett hallgató válaszolt a kérdésekre.

Eredmények

Az EMI-2 kérdőívre adott válaszoknál mindkét csoportban az egészséges életmód, az erő- és állóképesség fejlesztés, valamint a revitalizáció állt az első helyen, erős motivációs értékekkel. Az örömforrás, élvezet a 4-5. helyen osztozott a stresszkezeléssel. A szociális elismertséget, az egészségügyi kockázatok és a versengést alacsony értékekkel az utolsó között rangsorolták a diákok.

Feltételezésünk csak részben valósult meg: míg a versengés valóban szignifikánsan erősebben motiválja a jelenléti kurzus hallgatóit, addig a szociális elismertségnél nem tapasztaltunk hasonló különbséget, de a kötődésnél igen.

Összegzés

Eredményeink alapján azok a hallgatók, akik a testnevelés kurzust választották (függetlenül attól, hogy jelenléti vagy virtuális formában), erős késztetést éreznek, hogy a jó közérzetet és egészséget mozgással ériék el.

A magas online hallgatói létszám és vizsgálati eredmények már túlmutatnak azon a kérdésem, hogy van-e létjogosultsága a virtuális oktatásnak.

A jövő (egyik) kérdése, hogyan lehet megerősíteni ezt a belső motiváltságot, hogy elkötelezettség legyen, akár jelenléti, akár online kurzusokon.

Kulcsszavak: motiváció, online oktatás, egyetemi testnevelés

A testi tudatosság kétlépcsős vizsgálata a koronavírus második hulláma előtt és alatt

Vig Luca^{1,2}, Ferentzi Eszter², Köteles Ferenc²

¹ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Pszichológiai Doktori Iskola, Budapest

²ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

E-mail: vig.luca@ppk.elte.hu

Elméleti háttér

A testi tudatosságot felmérve képet kaphatunk arról, hogy az egyén mennyire gondolja magát érzékenynek, fogékonnak a különböző testből érkező jelzésekre.

A jelenségnek többféle megközelítése létezik, és számos különböző kérdőív használható a mérésére. A testi tudatosság koncepciója a testi figyelmet semleges, vagy adaptív tényezőként írja le. A szomatoszenzoros amplifikáció tendenciája azt mutatja meg, hogy az egyén milyen mértékben éli meg intenzívként, károsként és zavaróként a testi érzeteit. A testi tudatosság, valamint a szomatoszenzoros amplifikáció és a tünetekkel, egészséggel kapcsolatos szorongás összefüggése sokat kutatott témakör, azonban a koronavírus kontextusában még keveset tudunk róla. A vírushatás megelőzése érdekében tett preventív egészségviselkedés és a testi tudatosság összefüggése egyelőre még feltáratlan kutatási terület.

Cél

Kutatásunkban a koronavírussal kapcsolatos szorongás két aspektusának (a megfertőződés kockázatának kognitív megítélése és az ezzel kapcsolatos érzelmi komponens, azaz az aggodalom) összefüggését vizsgáltuk a testi tudatosság különféle aspektusaival és a szomatoszenzoros amplifikációval a koronavírus második hulláma előtt és közben. Továbbá megvizsgáltuk ezen tényezők kapcsolatát különféle preventív egészségviselkedésekkel.

Módszerek

Az online kérdőíves vizsgálat két lépésben történt. Először 2019. július-augusztusban, a koronavírus első hulláma után gyűjtöttünk adatokat ($N=265$; 84% nő; átlagéletkor= 38.2 ± 11.45 év). A második fordulóban 151 személy vett részt, a két kitöltés között átlagosan 94 nap telt el ($SD=12,35$).

A résztvevők az első fordulóban a BPQ-R Testi Tudatosság Skálája mellett kitöltötték a Szomatoszenzoros Amplifikáció Skálát (SSAS), Testi Tudatosság Kérdőívet (BAQ), az Interoceptív Tudatosság Többdimenziós Mérészközt (MAIA), a második fordulóban a kérdőívek közül csak a BPQ-R Testi Tudatosság Skála felvételére került sor.

A kitöltők mindkét mérési időpontban válaszoltak a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos kérdésekre. A koronavírussal kapcsolatos szorongás kognitív és affektív komponensét három kérdéssel mértük fel. A résztvevők preventív egészségviselkedéseket felsoroló listából választották ki a rájuk jellemzőeket.

Eredmények

A koronavírussal kapcsolatos szorongás a testi tudatosságra vonatkozó változók közül a MAIA g-faktorával és a MAIA „Nem aggodás” alskálájával mutatott szignifikáns keresztmetszeti negatív korrelációt, a szomatoszenzoros amplifikációval pedig pozitívan járt együtt.

Az első időpontban mért MAIA „Nem aggódás” a második időpontban mért koronavírussal kapcsolatos szorongással szintén negatív összefüggést mutatott.

A preventív egészségviselkedések pozitív keresztmetszeti együttjárást mutattak a koronavírussal kapcsolatos szorongással és a szomatosenzoros amplifikációval.

Következtetések

Az eredményeink arra utalnak, hogy a testi érzetek ítékezés- és aggodalommentes megfigyelése kisebb mértékű koronavírussal kapcsolatos aggodalommal és a megfertőződés kockázatának alacsonyabb megítélésével jár együtt. Ugyanakkor a preventív egészségviselkedésekkel kapcsolatban a koronavírussal kapcsolatos szorongás és a szomatosenzoros amplifikáció jelentősebb tényezőknek bizonyultak.

Kulcsszavak: koronavírus-járvány, testi tudatosság, szomatosenzoros amplifikáció, koronavírussal kapcsolatos szorongás, preventív egészségviselkedés

A Covid19 világjárvány hatásainak vizsgálata a hivatásos sport szponzorációs piacán

Tóth Dávid Zoltán

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Sporttudományi Intézet – Szombathely

E-mail: toth.david@ppk.elte.hu

Bevezetés

A koronavírus a gazdaság minden szektorát érintette. Ez alól a sport iparág – azon vállalatok csoportja, akik hasonló fogyasztói igényt elégítenek ki (sportterméket nyújt), így hasonló fogyasztói csoportnak termelnek, hasonló beszállítókkal állnak kapcsolatban (Kerecsendi-Mester, Nádasi és Dobó, 2014) – sem kivétel.

A vírus és a miatta kialakított szabályozások az egész sportipart, a szabadidősportot és a hivatásos sportot is negatívan érintette. A járvány kezelésére hozott drasztikus döntések (karantén, korlátozott létszámú nézők) a szórakoztatóiparon belül különösen azokat a szereplőket érintették érzékenyen, akiknek szükségük van a nézői jelenlétre (Kassay, 2020).

A hivatásos sport szereplői, a sportvállalatok és termékeik gazdaságélénkítő szereppel bírnak. A szereplők (sportvállalat, fogyasztók, támogatók, szponzorok) mindegyike sérült a járvány okozta korlátozások miatt.

Kutatásomban különösen a szponzorok és sportvállalatok kapcsolatának változásait vizsgálom.

Módszertan

Kutatásom során két témakörben is dokumentumelemzést végeztem. A szakirodalmakat kulcsszavak segítségével kutattam: sportvállalatok bevételszerkezete, szponzoráció, médiafogyasztás, sponsorship, Covid effects to sportmarketing. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetet, s a lehetséges új megoldásokat be tudjam mutatni, friss, észak-amerikai, nyugat-európai forrásokat kerestem, elemeztem.

Dokumentumelemzésem másik csapásiránya a szponzorációs oldal vizsgálatára irányult. Adatokat, motivációkat kerestem arra, hogy a Covid19-„időszakban” miért, hogyan, és mire használják, használták a cégek, a szponzoráltak.

Eredmények

A hivatásos sportvállalatok bevételszerkezetét a közvetítési jogok, játékos adás-vétel, a meccsnapi bevételek, a szponzorok és a merchandise termékeken kívül az egyéb bevételek alkotják (András, 2004; Drewes, Dauman és Follert, 2020). A pandémia hatására felgyorsult a digitalizáció és megváltozott a fogyasztók magatartása és igénye. Drewes és mtsai (2020) Szellem Mérkőzés jelenségnek nevezik a Covid okozta szituációt, ami szerteágazó problémakör. Ha nincsenek nézők a stadionban, akkor a csapatoknak nem lesz mérkőzésnap bevétel (jegybevétel + büfé fogyasztás). Sajnos ez egy negatív spirált tud elindítani, hiszen a TV-közvetítésben sem lesz annyira hangulatos a mérkőzés, így akár kisebb lehet a mérkőzés nézettsége. Ha csökken a nézettség, akkor a TV-társaság is döntéshelyzetbe kerül, hogy mennyit ér vajon az ő közvetítése. Ha kisebb a nézettség, akkor a szponzorok is – mivel kevesebb embert, potenciális fogyasztót érnek el – kevesebbet fognak szánni erre a marketingtevékenységre.

Következtetések

Megváltozott a potenciális fogyasztók tartalom keresése. Egyre inkább a közösségi média és a stream oldalak veszik el a helyet az időt a klasszikus TV elől. Ez azt jelenti, hogy a cégeknek, így a sportcsapatoknak is nyitnia kell ezekre a platformokra, ha szponzorokat szeretne szerezni magának.

Ebben a helyzetben, amikor a nézők nem lehetnek a csapatokkal a stadionban, még jobban éheznek a csapatot érintő információkra, amit a közösségi média képes megadni. Hatalmas lehetőségek rejlenek ebben a szolgáltatásban és a mai napig kiaknázatlan része a marketingnek. Érdekes kérdést vet fel, hogy bár a stadionok, csarnokok zárva vannak a nézők előtt, de a social media lehetőségei adóttak, hogy a csapatok még több emberhez eljuttassák a szponzor üzeneteket, sőt akár még szorosabb kapcsolatot is ki tudnak alakítani a szurkolókkal, potenciális fogyasztókkal.

Kulcsszavak: szponzoráció, Covid19, hivatásos sport, fogyasztói piac

Covid-hatás a labdarúgó Szuperliga vajúdó születése körül

Kassay Lili, Gósi Zsuzsanna

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

E-mail: kassay.lili@ppk.elte.hu

Bevezetés

A harmadik Covid-hullámot követően, 2021. április közepén 12 csapat (6 angol, 3 spanyol és 3 olasz klub) bejelentette a Szuperliga megalapítását, és zárt ligaként való működését már az év augusztusától kezdődően. Az új versenysorozat megalapításának a híre lázba hozta az érintetteket, akiknek a többsége egyáltalán nem volt elragadtatva a kezdeményezéstől. A labdarúgás két nemzetközi irányító szervezete, a FIFA és az UEFA nemhogy nem támogatta, egyenesen minden lehetséges szankciót bevetve jelezte ellenérdekeltségét. Ugyanilyen hevesen, a tetteket tekintve talán még agresszívabb fellépéssel reagáltak a szurkolók, illetve ellenérzésüknek adtak hangot a játékosok (utóbbiak véleményét erőteljesen formálta a válogatottbeli szerepléstől való eltiltás réme).

Az alapítók látszólag nyitott kapukat döngöttek, ugyanis az UEFA a Bajnokok Ligájának 2024-től érvényes megreformálásával épp nevezett kluboknak kedvezve igyekezett előre menekülni. A hangoskodásba bekapcsolódtak a politikai véleményformálók, egyértelműen ellenezték a Szuperliga létrehozását, esetleges működtetését.

A váratlan történések és a látszólag a semmiből előbukkanó hatalmas ágazati felfordulás láttán az alapító klubok jónéhány szponzora értetlenségét fejezte ki, akár visszalépve a szponzori együttműködéstől.

A Covid-hullámok idején az alapító klubok 1,2 milliárd font veszteséget termeltek, összesített adósságuk pedig elérte a 7,4 milliárd fontot. A klubok (és tulajdonosaik) keresik az eddigiekhez képest jelentősebb, kiszámíthatóbb bevételek biztosításának lehetőségét.

Anyag és módszerek

Az irányító nemzetközi szövetségek által kiadott dokumentumok forráselemzésére, valamint az érintettekhez kapcsolható források bevételi-, illetve költségadatainak gyűjtésére, továbbá értelmezésére és elemzésére támaszkodva a Szuperligához mint jelenséghez kapcsolódó, de azon messze túlmutató érdekek és összefüggések leírása, az okok és lehetséges következmények bemutatása a cél.

A kutatási kérdés arra keresi a választ, hogy a számtalan, közvetlenül is érintett szereplő közül melyik az a résztvevő, aki érdemben és meghatározó módon fogja befolyásolni a történések alakulását.

Mivel a folyamat a Szuperliga látszólag azonnal hamvába halt megalapításához kapcsolódóan vált láthatóvá, ezért a gyűjtött adatok elemzési irányát az a feltételezés jelöli ki, hogy a Szuperliga megalapítása és működésének elindítása csak idő kérdése.

Noha a folyamat maga teljes mértékben jövő idejű, a kutatói válasz pedig hipotetikus, az érintetti elemzés, valamint az összefüggések keresztmetszeti vizsgálata képes megjelölni a történések menetét befolyásoló kritikus pontokat, továbbá lehetséges alternatív értelmezések megfogalmazása várható.

Eredmények

A kora 1990-es évekhez hasonlóan napjainkban is komoly termékfejlesztési periódus előtt áll a labdarúgó ágazat. A nemzetközi szövetségek termékfejlesztése és az azokon való részvétel közvetve vagy közvetlenül (válogatottakon keresztül) a klubokat érintik, hiszen ők állják a költségek jelentős részét, ugyanakkor sokat, sokféle terméken (értsd versenyrendszer) keresztül szeretnének bevételt generálni.

A klubok érdekei egyre hátrébb kerülnek, miközben a részvétel alapjait, a jelenlét fizikai feltételrendszerét ők teremtik meg.

A termékkínálat nagy, gyakran ugyanabban a szurkolói időszakban több mérkőzés elérhető, mely összezsapásokból származó bevétel az eddigi gyakorlat szerint többnyire sok szereplő között oszlik meg.

Következtetés

Az európai hivatásos labdarúgó klubok tulajdonosainak érdekei, valamint az ágazati adminisztráció érdekei a már eddig is görgetett adósságok, illetve a Covid-kihívások következtében egyre markánsabban és láthatóan kiéleződtek.

Kulcsszavak: Covid19, Szuperliga, termékfejlesztés

Covid-hatások a filmnézési szokásokra – Egy kutatás tapasztalatai

Reiner Zsófia¹, Magyar Márton²

**¹ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Sport- és rekreációs szervezés BSc-hallgató
– Budapest**

**²ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet
E-mail: zreiner68@gmail.com**

Bevezetés

A Covid19-járvány jelentős mértékben megváltoztatta számunkra a mindennapi életet. Számos korlátozás, tilalom lépett életbe, amelyek hatására a tömegesen látogatott rendezvények és fesztiválok elmaradtak, fürdők, múzeumok, szórakozóhelyek és mozik, színházak is bezártak, a munkahelyek az online térbe költöztek. A változások hatására sokunknak megnövekedett a szabadideje, ám annak hasznos eltöltésére egyre kevesebb lehetőség állt rendelkezésükre.

Mivel a filmnézési szokások, mint napjainkban jól ismert és elterjedt rekreációs tevékenység kutatása kevésbé elterjedt, így vizsgálatunk ezen szellemi rekreációs területre irányult. Kiindulásként ismertük, hogy a járvány első hulláma hatására a több, mint 3 óra időtartamú és a 2-3 órás TV- és filmnézés 9%-ra, illetve 19%-ra emelkedett (N=381, Gösi és Magyar, 2020).

Anyag és módszerek

Az emberek filmnézési szokásait egy ELTE-KEB engedéllyel (2021/337.) rendelkező, 17 kérdésből álló saját szerkesztésű online kérdőív segítségével vizsgáljuk 2021. június 22. óta. Ebben az első etapban megismerhettük a „karantén időszakra” / a harmadik hullámra, majd az „újrainyítás” időszakára vonatkozó hozzáállást a válaszadók körében.

A 2021. október 13-ig beérkezett 188 fő válaszait dolgozzuk fel, minden életkori kohorszban. Kutatásunkkal azt vizsgáljuk, hogy a pandémia megjelenése hatással volt-e az emberek filmnézési szokásaira, és előidézte-e annak bármilyen irányú és mértékű megváltozását. Kérdőívünkben 14 db zárt kérdést teszünk fel (online és offline platformokra, időtartamra, gyakoriságra, műfajra, társas hatásra és gazdasági aspektusra is), valamint 1 db nyitott kérdést.

Eredmények

A válaszok többsége 18-25 éves korú (50,0%), nő (72,3%), vidéki lakhellyel (70,2%), valamint középfokú vagy szakmai végzettséggel (50,0%) és felsőfokú végzettséggel vagy PhD-fokozattal (48,4%) rendelkezők köréből érkeztek.

A kitöltők 52,1%-a szívesebben szenteli szabadidejét fizikailag aktív tevékenységeknek, mintsem a passzív rekreációnak, ám 84,0%-uknak a film- és sorozatnézés a közkedvelt szokásai közé tartozik, ők többnyire egyedülálló (36,0%) vagy kapcsolatban, gyermekek nélkül élők (36,7%), munkaerőpiaci státuszuk szerint pedig jellemzően alkalmazottként dolgozók (39,9%). A naponta filmet/sorozatot nézők aránya közel 70%-kal megemelkedett (14,4%-ról 24,5%-ra). A legkedveltebb műfajok a vígjátékok (77,2%) és az akció, kalandfilmek (58,7%).

A virtuális térben történő filmnézés többnyire lineáris módon történik: TV-ben a válaszadók 72%-a, számítógépes környezetben 69,3%-uk néz filmeket és sorozatokat. Az „offline mozi” (fizikai, jelenléti filmnézési lehetőség) a válaszadók körében 49,7%-os arányban kedvelt, a preferenciasorrend a beltéri mozik irányába billen el a kültérrel szemben (45,5% vs. 4,2%).

Az otthoni környezetben a nem-lineáris, SVoD¹ szolgáltatók köréből a Netflix dominanciája (70,4%) figyelhető meg, amely a szolgáltató nemzetközi és hazai piacon, főképpen a Z generáció körében történő terjeszkedésével (Magyar, 2021) párhuzamba állítható.

Következtetés

A kérdőívünk válaszainak feldolgozásából egyértelműen arra következtethetünk, hogy a vírushelyzet jelentős változásokat idézett elő az emberek rekreációs szokásainak tekintetében, a „virtuális mozi” mint filmnézési színtér több esetben és korcsoportban is megelőzi már most is az „offline mozit”.

Az eredmények feldolgozása során kiderült, hogy a pandémia alatt az emberek átlagosan több időt szenteltek film- és sorozatnézésére, mint korábban, és legtöbb esetben erre olyan online felületeket használtak, mint a karantén időszak alatt felhasználói rekordokat döntő Netflix.

A fizikai / jelenléti / offline moziipar számára különböző „akciók”, különleges programok kapcsolása a filmnézéshez elősegítheti a nézők visszaszoktatását a mozitermekbe, s a kétfajta filmnézési színtér békésen megélhet a jövőben egymás mellett.

Kulcsszavak: Covid19, korlátozások, szellemi rekreáció, film, mozi, SVoD

Irodalom:

Gösi, Zs., Magyar, M. (2020) „Karantén kultúra” Magyarországon. Recreation, 10 (2), 40-42.

Magyar, M. (2021) Film és rekreáció 1. – A pandémia árnyékában. Recreation, 11 (3), 30-33.

¹ Subscription Video on Demand, azaz előfizetéses, átalánydíjas lekérhető streaming videós szolgáltatás, amely mint egy videótéka működik az igényeink szerint (Magyar, 2021)

Lakossági sportfejlesztési igények és elvárások egy kistelepülésen

Bukta Zsuzsanna

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

E-mail: bukta.zsuzsanna@ppk.elte.hu

Bevezetés

Az önkormányzatok az utóbbi évtizedekben jelentős szerepet töltek be a hazai sportélet támogatásában, elsősorban a létesítmények fejlesztése, a feltételek megteremtése kapcsán. A sporttörvény a 10 ezer lakos feletti településeknek kötelező sportrendelet alkotást határoz meg, amelyet a legtöbb esetben sportstratégia elkészítése előz meg. A társasági adó (TAO-támogatások) és az Európai Unió finanszírozási lehetőségei a kisebb településeken is sok sportfejlesztést eredményeznek, amely a kisebb önkormányzatok esetében is tervezést, olykor a lakosság igényeinek, véleményének a megismerését is eredményezi.

Anyag és módszerek

Taksony önkormányzata megbízásából 2020. májusában online kérdőíves felmérést készítettünk a lakosság sportfogyasztási szokásairól és a településen elérhető, illetve kívánt sportolási lehetőségekről. A hozzávetőlegesen 6500 fős lélekszámú településen 341 felnőtt korú lakos töltötte ki a kérdőívet, 72%-ban nők, akiknek többsége családjában és a gyermeke a település iskolájába jár. Az általános települési sportkérdések mellett az iskolai sportolási lehetőségekről és a sportinfrastruktúra helyzetéről is sokan véleményt mondtak.

Eredmények

A felmérés rámutatott, hogy a lakosok számára a legfontosabb, hogy a gyermeküknek legyenek elérhető sportolási lehetőségeik, illetve saját maguk üzhessenek valamilyen szabadidősportot. A taksonyi lakosság sportfogyasztási szokásai nagyjából megegyeznek az országos tendenciákkal; a leggyakoribb sportolási tevékenységek a kerékpározás, a futás és a fitnesz különböző változatai. A legtöbben otthon vagy az otthonuk környékén sportolnak.

Következtetés

Kulcsfontosságúnak tartják az iskolai sportlétesítmények fejlesztését, emellett szabadidőparkot, futópályát és fedett multifunkcionális sportközpontot látnának szívesen a településen. Sokan szeretnék helyi uszodát vagy tanuszodát, ugyanakkor annak működtetését egy ilyen kis méretű település nem tudja vállalni.

Érzékelhető egy jelentős ellenszenv a labdarúgáshoz kapcsolódó beruházások terén, ugyanakkor a gyerekek és a szabadidősben focizók, valamint a helyi labdarúgócsapat megfelelő körülmények közötti elhelyezését sokan üdvözlőnek.

Kulcsszavak: sportfejlesztés, önkormányzat és sport, lakossági sportolási igények

A sportiskolai rendszer szabályozási anomáliái

Lehmann László

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

E-mail: lehmann.laszlo@ppk.elte.hu

Bevezetés

A sportiskolák hazai története több mint fél évszázados múltra tekint vissza. Ennek ellenére definiálásuk, státuszuk és szabályozásuk meghatározására és pontosítására a rendszerváltozás utáni évekig várni kellett. A 2000-es évek elején a Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézetben (NUPI-ban) dolgoztuk ki és indítottuk útjára az ún. központi utánpótlás-nevelési programokat, köztük a sportiskolai programot is.

Az előadás azt a másfél évtizedes munka végeredményét foglalja össze, amely során – megőrizve a régi értékeket – a sportiskola fogalmát, teljes köznevelési és sportszakmai környezetét újra gondoltuk. Olyan programot sikerült kidolgozni, ami alapján elindulhatott a sportiskolai program akkreditációja és központi finanszírozása. Igyekeztünk az oktatás- és sportirányítás vezetőivel, továbbá a pedagógusok és a sportszakemberek körében megértetni és elfogadtatni a sportiskolai rendszer és program új terminusrendszerét, működési elveit, alkalmazandó sportszakmai és pedagógiai módszereit.

Anyag és módszerek

A sportiskolai program kidolgozásának módszere az akcióalapú kutatás elméletére és gyakorlatára épült, ami szorosan összekapcsolódott egy tanterv- és taneszközfejlesztési programcsomag elkészítésével, akkreditálásával, majd a program országos terjesztésével és nyomon követésével. Tehát kiépítettük és működtettük a teljes kutatás-fejlesztés-innovációs folyamatláncot. A fejlesztő munkát a NUPI pedagógiai kutatócsoportja koordinálta, a Csanádi Árpád sportiskola pedagógusainak és az érintett országos sportági szakszövetségek munkatársainak közreműködésével.

Eredmények

Eredményként a sportiskolai kerettanterv kidolgozása és a sportiskolai program felmenő rendszerben történő kiépítése könyvelhető el. Ezzel a magyar köznevelés történetében először legitimé vált a sportiskoláknak egy köre, a köznevelési típusú sportiskola.

További eredményként könyvelhető el, hogy az oktatási kormányzat közzétette és választhatóvá nyilvánította a sportiskolai kerettantervet. A sportiskolák fogalma bekerült a sporttörvénybe, és az oktatási kormányzat iskolákra vonatkozó miniszteri rendelete tételesen szabályozza a köznevelési típusú sportiskolák működésének alapfeltételeit.

Ezekkel a lépésekkel megvalósítottuk a sportiskolák egy körének, a köznevelési típusú sportiskoláknak a jogi és tartalmi szabályozását.

Jelenleg több mint száz köznevelési típusú sportiskola működik az országban, lefedve a köznevelés teljes vertikumát. Ezen iskolák több mint felét a sportkormányzat ún. célzott sportiskolai állami támogatásban részesíti, ami nagymértékben elősegíti a kettős karrierépítés feltételeinek biztosítását a köznevelés teljes vertikumában.

Következtetés

Következtetésképpen megállapítható, hogy a sportiskolák kettős funkciójának működőképességét (a tanulássegítést és sportkarrier-építést) sikerült megvalósítani a köznevelési típusú sportiskolákban, a jog és a tartalmi szabályozásnak köszönhetően.

Ezek alapján a rendszer átláthatóbbá és ellenőrizhetőbbé vált, így nem volt akadálya a központi finanszírozás elindításának, ami most már 15 éve igazolja a program sikerét.

További cél, hogy a köznevelési típusú sportiskolai program tapasztalatai alapján az egyesületi jellegű sportiskolák központi finanszírozását is meg kell valósítani. Ameddig az egyesületi jellegű sportiskolák működése bizonytalan, addig ezeknek a sportiskoláknak a szabályozatlansága okozza az egész rendszer anomáliáját. Hiszen, ha sem a jogi, sem a tartalmi normák nincsenek elfogadva, addig a finanszírozás is megoldatlan marad.

Kulcsszavak: központi utánpótlás-nevelési programok, sportiskolai rendszer, sportiskolai program, sportiskola, köznevelési típusú sportiskola, egyesületi jellegű sportiskola, Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet, Csanádi Árpád iskola, jogi és tartalmi szabályozás, nemzeti köznevelési törvény, sportiskolai kerettanterv, sporttörvény, sportiskolai állami támogatás

Kiemelt sportakadémia kollégiumának működtetése a Covid-járvány korlátozásainak tükrében

Lukács Anikó¹, Gősi Zsuzsanna, Rátgéber László²

¹ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

²Pécsi Tudományegyetem ETK

E-mail: lukacs.aniko@ppk.elte.hu

Bevezetés

A Covid-járvány kezelésére fogantatott kormányzati korlátozó intézkedések komoly alkalmazkodási kihívás elé állították a Rátgéber Kosárlabda Akadémia sportszakmai közösségét, valamint a sportszakemberek munkafeltételeit biztosító akadémiai adminisztrációt. A korábban kialakult és kiszámítható gyakorlathoz képest a járványidőszak szabályozásai az akadémiai kollégium működésében és működtetésében is számos új megoldás alkalmazását követelték. A törvényi előírások betartásán túl a kollégisták mentális jóllétének biztosítása, a nevelői és közoktatási elvárásoknak való megfelelés, valamint a sportszakmai erőfeszítések támogatása is alakította a kollégium „Covid-kompatibilis” koncepcióját.

Anyag és módszerek

A „Rátgéber Kosárlabda Akadémia” Alapítvány kollégisták (64 fő) szüleinek körében szervezett kérdőíves, valamint a kollégiumvezetővel végzett mélyinterjú adatfelvétel arra kereste a választ, hogy 1.) a játékosok kollégiumi életét – beleértve a kosárlabdázás, valamint a közoktatásban való részvétel irányából megfogalmazó változásokat – miként befolyásolták a Covid-hullámok, továbbá 2.) a kollégium vezetése miként támogatta a játékosokat az elhúzódó korlátozások közepette a mentális jóllétük megtartásában.

Az önkitöltős kérdőív 15 tízfokozatú skálával megválaszolható állítást tartalmazott a tudatos alkalmazkodás területeinek beazonosítására, a megvalósítás megismerésére.

A kollégiumvezetővel felvett mélyinterjú a szükséges változásmenedzsment lépéseinek megismerésére koncentrált.

Eredmények

A „Rátgéber Kosárlabda Akadémia” Alapítvány kollégiumának vezetése, az érintetti körrel való rendszeres egyeztetés mellett, megteremtette az egészségügyi előírásokhoz való alkalmazkodás feltételeit, valamint működési protokollját. A sportszakmai, valamint a közoktatásbeli érintettekkel kialakították és működtették a szükséges kommunikációs, együttműködési platformokat. A kollégisták jóllétének biztosítására tett erőfeszítések eredményét a játékosok körében felvett elégedettségi vizsgálat tárja fel.

Következtetések

A járvány kikényszerítette változások mind a sportszakmától, mind pedig az akadémiai adminisztrációtól tudatosan kialakított alkalmazkodást kívántak. A tapasztalatok, valamint a módszertani ajánlások megosztása valamennyi akadémia számára integrálható kereteket kínálhatnak.

Kulcsszavak: Covid-járvány, változásmenedzsment, kollégiumi nevelés és működtetés, sportakadémia

A kézilabda versenyrendszere a pandémia árnyékában

Kovács István Attila¹, Gósi Zsuzsanna²

¹Szigetszentmiklósi Kézilabda Sport, sportvezető, Szigetszentmiklós

²ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

E-mail: kovacsi@vokesz.hu

Bevezetés

A pandémia megjelenése a sport területén is jelentős változásokat hozott. Erre a helyzetre egyetlen sportágnak, köztük a kézilabdának sem volt vészforgatókönyve. A különböző nemzetközi és hazai sportszövetségek nem hoztak egységes döntéseket a versenyrendszerek átalakítására. A kézilabda esetében az egyes országok eltérő intézkedéseket hoztak. A bajnokságok felfüggesztése mindenkinél egységes volt, de az eredmények megállapításában többféle variációt is láthattunk.

A Magyar Kézilabda Szövetség elnökségének döntése alapján a magyar bajnokság eredmény nélkül záródott. A vezetőségének határozott célja volt, hogy a jövőben lévő szezonokban lehetőség szerint befejeződjenek a bajnokságok és győztest hirdessenek minden korosztályban, valamint elkerüljék a 2019/2020-as évet jellemző idő előtti lezárást. Ennek érdekében, alkalmazkodva a Covid19 járvány II., III. és most jelen időben a IV. hullámában meghozott járványügyi és Kormánydöntésekhez, folyamatosan módosítják a versenykiírást, illetve a lebonyolítási rendszert.

Anyag és módszerek

A kutatás során áttekintésre kerültek az Európai és Magyar Kézilabda Szövetség által honlapon fellelhető iránymutatások, a megyei szövetségeknek és sportegyesületeknek kiküldött határozatok és azok mellékletét képező dokumentumok. Ez került kiegészítésre statisztikai adatgyűjtéssel, mint az igazolt versenyzői létszámok, a lejátszott és elmaradt mérkőzések száma a különböző korosztályokban.

Eredmények

A kézilabda nemzetközi szinten is másként reagált a többi a sportághoz képest a pandémiára. A tavaszi bezárást követően, a 2020. őszi II. hullám érkezésekor az európai és a magyar bajnokságok zártkapus mérkőzések és a szigorú Covid-protokoll bevezetésével kezdődtek el azonos rendszerben, mivel az európai kupaküzdelmekben résztvevő csapatok azonos rendszert kívánnak meg.

A magyar bajnokság két legfelsőbb osztályában kötelező lett a mérkőzést megelőző, folyamatos PCR-tesztelés, amellyel a közvetlen kontakt fertőzéseket sikerült megakadályozni, bár ennek hatására jelentős számú mérkőzés maradt el, került halasztásra a tavaszi szezonra, így a bajnokság befejezésére szánt versenynaptár közel egy hónapos meghosszabbításával kompenzálta a Szövetség a csapatok számára, de a bajnokságot végül eredményesen sikerült befejezni.

Az utánpótlás versenyek kapcsán szeptembertől több lépcsőben változott a versenykiírás. A Szövetség a hétvégi mérkőzések lemondásának lehetőségével kívánta könnyebbé tenni, és felkészülve a tömeges mérkőzés elmaradásokra, és feloldotta az eredményességgel kapcsolatos elvárásokat az alsóbb korosztályokban. Az utánpótlás bajnoki szinten elvárás lett, hogy játsszon mindenki, aki tud csak a „show must go on” elv szerint, eredményesség kényszere nélkül.

Emiatt is enyhítettek az eddig szigorú létszám szabályokon a versenykiírásokban. A 2020/2021-es szezonra az összes tervezett mérkőzés száma 21 968 volt az U8-tól az U15-ig 2021. április 7-ig. Ebből csak a mérkőzések közel negyede, azaz 5 224 került lebonyolításra, míg 16 744 elmaradt. Ennek egyik oka kockázatvállalási hajlandóság változása, különösen a szülői féltés, mint az utánpótlás korosztályok egyik sajátossága. A másik pedig, hogy 2021. március elején az utánpótlás-bajnokságokat időszakosan felfüggesztették, majd befejezetté nyilvánították. A felnőtt bajnokságok befejeződtek minden szinten, szerte Európában is.

Következtetés

Megállapítható, hogy a kézilabda szövetségek a pandémia első sikertelenségét követően, már a második és az azt követő hullámokat jóval felkészültebben várta. A mérkőzések és az edzések megtartásra kerültek a hazai és nemzetközi felnőtt bajnokságokban a szigorú szabályok és a halasztások lehetősége mellett, míg az utánpótlás-bajnokságok során a játék fenntartása volt a cél. Az utánpótlás korosztályokban a szabadelvűség érvényesült, illetve a bajnokságok felfüggesztésével a végső eredmény megállapítása is elmaradt.

Kulcsszavak: Covid19, kézilabda, MKSZ, bajnokság, utánpótlás

Színek imaginációja a Covid19 időszak árnyékában

Alpay, Merve¹, Ábel Krisztina^{2,3}

¹Department of Physical Education and Sports, Sivas Cumhuriyet Egyetem, Sivas, Turkey – (Erasmus internship at Institute of Health Promotion and Sport Sciences, ELTE Eötvös Loránd University, Budapest, Hungary)

²ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Pszichológiai Doktori Iskola

³ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

E-mail: mervealpay@windowslive.com

Bevezetés

Számos tanulmány szól arról, hogy különböző színcsoportok észlelésének módja befolyásolja az emberi érzelmet, motivációt és teljesítményt. Az olyan tanulmányok, amelyek főként a piros színre összpontosítanak, megfigyelték, hogy a piros szín általában stresszel, veszélyekkel, szorongással és kellemetlen érzelmekkel társul. A zöld szín nyugtató hatása közismert, amit sok területen használnak, ezért ebben a vizsgálatban 4 különböző színt használtunk, köztük a pirosat és a zöldet, mint változót.

A kutatás célja: Megvizsgáljuk, hogy mutatkozik-e bármilyen hatása imaginatív szinten a zöld és piros színek prezentációs sorrendjének.

Anyag és módszerek

A résztvevők (n=67) átlagéletkora 19,99 év (SD=2,88), ebből férfiak: 26 fő, nők: 41 fő, akik az egyetemi alapképzés egyik kurzusa keretén belül vettek részt egy online kérdőív kitöltésében, önkéntes módon. Az online kérdőív felépítése: Covid19 járvánnyal kapcsolatos érzéseikre, gondolataikra vonatkozólag néhány kérdés, a Szubjektív boldogság skála, a Közérzet skála (Ks) és az Éberségi állapot skála (Éás). Majd négy szín jelent meg a képernyőn egymást követően. A résztvevőknek el kellett képzelni egy helyet a képernyőn látható színt figyelve (hol, hogyan jelent meg, milyen érzés volt), az adott színt követően válaszolhatták meg. Az imaginációk után újra lekérdeztük a közérzetet (Ks) és az éberségi szintet (Éás). A kutatásban 2020. október végétől december elejéig lehetett részt venni, két hétig zöld-piros-sárga-kék, majd 3 hétig piros-zöld-sárga-kék volt, majd ismét az első verzió volt elérhető. Az eredmények elemzése kvantitatív és kvalitatív módon is történt: a színek alapján írt érzéseket egy 1-5 skálán (1: negatív, 3: semleges 5: pozitív) értékeltük.

Eredmények

A t-próba szignifikáns különbséget ($t(60)=2,2$; $p=0,033$) mutatott az imagináció előtti és utáni közérzetben a színsorrend tekintetében. Kvalitatív módon vizsgált zöld-piros-sárga-kék sorrend esetén: $M_{zöld} = 4,555$, $M_{piros} = 2,68$, $M_{sárga} = 4,5$ és $M_{kék} = 3,913$, amíg a piros-zöld-sárga-kék színsorrend után $M_{piros} = 4,079$, $M_{zöld} = 4,263$, $M_{sárga} = 3,48$ és $M_{kék} = 3,722$ átlagértékeket kaptunk.

A tesztfelvétel időszakának (a Covid 2. hullámának idején) jobb érzései általában erős korrelációt mutattak a közérzet skála jobb eredményeivel, mind a szín-imaginációk előtt ($r=0,665$, $p<0,01$) mind utána ($r=0,594$, $p<0,01$). Ugyanerre az időszakra vonatkozóan kissé alacsonyabb, de szignifikáns korreláció mutatkozott a színasszociációs feladat előtti ($r=0,358$, $p<0,01$) és utáni ($r=0,366$, $p<0,01$) éberségi állapot szintje között.

A Covidal kapcsolatos kérdések tekintetében az átlagos boldogságszint magas korrelációt mutatott a tesztfelvétel időszakában lekérdezett érzésekkel ($r=0,601$, $p<0,01$), tehát a magasabb boldogságszint jobb érzésekkel járt együtt. A korábbi szigorú karanténidőszak érzései és a tesztfelvétel időszakának érzései jelentős korrelációt mutattak ($r=0,502$, $p<0,01$). Szignifikáns összefüggés mutatkozott a tesztfelvétel időszakának minél jobb érzései és a Covid-vírussal való fertőződés kisebb esélyével ($r=0,300$, $p<0,05$).

Következtetés

A kvalitatív módon tovább elemzett átlagok különbségei jelzik is, hogy a színek sorrendjének fontos szerepe van. A zöld-piros-sárga-kék sorrend esetén egy pozitív érzésekkel teli kezdet után a zöld színre ($M_{\text{zöld}} = 4,555$) egy sokkoló piros ($M_{\text{piros}} = 2,68$) következett, amit egy emelkedettebb sárga és kék átlagérték követett ($M_{\text{sárga}} = 4,5$ és $M_{\text{kék}} = 3,913$). Amennyiben csak a zöld és piros színekre való reakciót elemezzük, elgondolkodtató, hogy a zöld futballpályán piros mezben játszó csapat mennyire kellemetlen érzéseket vált ki tudattalanul is az ellenfélből, amit több kutatás is alátámaszt a piros mez viselésének előnyeiről. Ezzel szemben a piros-zöld-sárga-kék sorrend első helyen álló pirosa teljesen más minőségű érzéseket hívott elő ($M_{\text{piros}} = 4,079$), és az ezt követő zöld szín átlagértékei is viszonylag magasak voltak ($M_{\text{zöld}} = 4,263$), ami arra enged következtetni, hogy a korábban látott piros szín hatása inkább pozitív érzéseket vált ki, például, ha egy csapat saját meze piros színű.

Kulcsszavak: színek, zöld, piros, imagináció, érzelmek

Gazdasági tárgyak online oktatása a sportszervező képzésen

Gósi Zsuzsanna, Kassay Lili

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet

E-mail: gosi.zsuzsanna@ppk.elte.hu

Bevezetés

A 2020-as év számos változást hozott az oktatás területén is. A Covid19 járvány a teljes magyar oktatást, benne a felsőoktatást is átalakította. Az intézményekben megszűnt a jelenléti oktatás, a teljes képzés időszakosan online formára állt át. A gyorsított ütemű átállás kihívás elé állította mind a hallgatói, mind az oktatói csoportokat. A jelen kutatásban a hallgatói vélemények kerülnek bemutatásra a gazdasági tárgyak esetében használt formák vonatkozásában.

Módszerek, eredmények

A hallgatói kérdőív segítségével primer kutatást végeztünk. A kérdőív során a különböző formák hatékonyságát próbáltuk feltérképezni. Első körben választ kerestünk arra, hogy milyen online platformokat használtak ebben az időszakban. A kérdőív válaszai alapján a kvantitatív elemzéseket JASP és Microsoft Excel program segítségével végeztük. Az eredmények feldolgozása során 59 kérdőívet értékeltünk. A támogató felületek esetében mindegyik tantárgy esetében használták az oktatók a Microsoft Office Teams és Canvas felületet, és kiegészítésként alkalmanként Zoom programot. A hallgatók az online szinkrón oktatást szignifikánsan hatékonyabbnak értékelték, mint az aszinkront, amellyel igazolták az előzetes feltételezéseinket. A különböző formák értékelését kvalitatív kérdésekre adott válaszok egészítették ki. Az online szinkronnál az interaktivitást és a személyes kapcsolat jelentette a legnagyobb előnyt. Az aszinkronnál az időbeosztás szabadságát, és a visszanezézhetőséget emelték ki a válaszadók. Az előbbinél a kötött időrendet, míg az utóbbinál a monotonitást említették legtöbbször hátránnyként. A feladattípusok közül a szöveges beadandók kevésbé fejlesztették az ismereteiket, mint a prezentációkészítés vagy videóelemzés.

Következtetés

Az online oktatás során számos új rendszerrel és módszerrel ismerkedtek meg a hallgatók és az oktatók egyaránt. Ezek egy része a későbbiekben használható lesz, mint jó gyakorlat. A hallgatói vélemények alapján sajnos nem sikerült azt a hatékonyságot elérni, mint a jelenléti formánál. A különböző felületeken megtalálható rendszerek azonban későbbiekben színesíteni tudják az egyes tantárgyak oktatását.

Kulcsszavak: online oktatás, Covid19, szinkrón és aszinkron forma

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézetének gondozásában
megjelent tanulmánykötetek

A sport szerepe a Covid-19 árnyékában

Szerkesztette: Gősi Zsuzsanna, Boros Szilvia, Magyar Márton

Akadémia Kiadó, 2021

<https://mersz.hu/gosi-boros-magyar-a-sport-szerepe-a-covid-19-pandemia-arnyekaban>

Tartalomjegyzék:

- Kovács Katalin, Novák Ágnes, Bárdos György: Kézilabdaedzők pedagógiai gyakorlatai utánpótlás korú csapatoknál a Covid-19-korlátozások alatt
- Novák Ágnes, Tarsoly-Huszár Ágnes, Kovács Katalin: Az ELTE testneveléskurzusainak oktatása a Covid-19 árnyékában
- Mayer Krisztina: A futási szokások és a futás szociális reprezentációjának megváltozása amatőr hosszútávfutóknál a koronavírus idején
- Gősi Zsuzsanna, Magyar Márton: Hogyan változtak szellemi és fizikai rekreációs szokásaink a 2020-as tavaszi korlátozások alatt?
- Mikó Alexandra, Kovács Katalin: A Lábán Rudolf mozgáselemző rendszer hatékonysága gimnasztikai gyakorlatsor összeállításánál (Pilot study)
- Tóth Dávid Zoltán, Szegerné Dancs Henriette: A koronavírus okozta változások lehetséges hatása a szponzorációs stratégiában
- Zimányi Róbert G.: Nemzeti és nemzetközi kézilabda-bajnokságok végeredmény-meghatározásainak igazságossága a Covid-19 következtében
- Kassay Lili: A Covid-kihívásra paradigmaváltások sora lesz a válasz?
- Szabella Olivér: A Covid-19 hatása az e-sport iparágára
- Gősi Zsuzsanna: Munkavégzés a sportszektorban a Covid-19 árnyékában
- Tóth Dávid: A társadalmi felelősségvállalás motivációi a sportszektorban

Sokszínű Rekreáció II.

Szerkesztette: Gősi Zsuzsanna, Bárdos György, Magyar Márton

Akadémia Kiadó, 2020

<https://mersz.hu/gosi-bardos-magyar-sokszinu-rekreacio-ii>

Tartalomjegyzék:

- Boros Szilvia: A jóga és nyújtás közös vonásai mozgásszervi egészségmegőrzés szempontjából, 65 éves kor felett
- Dömötör Zsuzsanna: A pillanatnyi ökológiai mérés (Ecological Momentary Assessment) módszertana, hasznosíthatósága a rekreáció területén
- Patakiné Bősze Júlia: Az alternatívák keresése a rekreációban, avagy az életminőség feltételcsoportjai a 21. században
- Mikó Alexandra, Ipacs Henriett, Patakiné Bősze Júlia: Az elektronikus eszközök hatásai a fiatal generációkra
- Rónaszéki Rómeó: Az időskori rekreáció és a walking football
- Borkovits Margit, Altmayer Anita: Serdülők rizikó magatartásának következményeként kialakuló bőrelváltozások, valamint prevenciós mozgásprogram ajánlat a coping mechanizmus tükrében
- Magyar Márton: Kezdetektől napjainkig – avagy a rekreációs felsőoktatás 30 éves története az ELTE-n

A sport társadalmi, gazdasági és utánpótlás-nevelési kérdései

Szerkesztette: Gósi Zsuzsanna, Bukta Zsuzsanna

Akadémia Kiadó, 2020

<https://mersz.hu/gosi-bukta-a-sport-tarsadalmi-gazdasagi-es-utanpotlas-nevelesi-kerdesei>

- Bukta Zsuzsanna: Nők a magyar sport különböző alrendszeiben
- Kassay Lili: A tudatosan választott és működtetett üzleti modell kívánatos volta a hivatásos csapatsportban
- Tóth Dávid Zoltán: Szponzor vagy hirdető? A Falco-Trend Optika KC bemutatása sportmarketing szempontból
- Gósi Zsuzsanna: A szabadidősport finanszírozásának lehetséges módjai
- Lukács Anikó: A pécsi Nemzeti Kosárlabda Akadémia mint „Államilag elismert Sportakadémia” felépítésének sajátosságai
- Lehmann László: Az új típusú sportiskolai rendszer Magyarországon

Sokszínű Rekreáció

Szerkesztette: Gósi Zsuzsanna, Boros Szilvia, Patakiné Bősze Júlia

ELTE, Pedagógiai és Pszichológiai Kar

https://oszkdk.oszk.hu/storage/00/02/71/16/dd/1/Sokszinu_Rekreacio-2019.pdf

Tartalomjegyzék

- Bárdos György: Életmód, homeosztázis, szabadidősport
- Berkes Tímea: Rekreáció, motiváció és flow
- Borkovits Margit: Vidéki fogyatékkal élő tanulók szabadidős sportolási szokásainak vizsgálata
- Boros Szilvia: Szabadidő-eltöltési szokások hatása a táplálkozásra és tápláltsági állapotra
- Gósi Zsuzsanna: A szabadidősport néhány gazdasági hatása
- Köteles Ferenc: Stressz, testmozgás, rekreáció
- Magyar Márton: Nem-mozgás-dominanciájú rekreáció értelmezései nemzetközi és hazai környezetben
- Patakiné Bősze Júlia: Az outdoor fizikai rekreációs irányzat alakulása kezdetektől napjainkig

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Egészségfejlesztési és
Sporttudományi Intézet